

Præsteembeder i Folkekirken, selv om den paagældende Menighed enstemmigt opfordrer dem dertil, uden at møde med Attest fra vedkommende Biskop for, at de er egnede til at overtage Præsteembede her i Landet. Jeg ved godt, at den højtærede Minister vil sige, at denne Bestemmelse findes i Lovene af 1920 og 1922 for Præster i danske evangelisk-lutherske Menigheder i Amerika, men jeg vil dog gøre opmærksom paa, for at man ikke skal have alt for daarlige Tanker om det kirkelige Udvalg af 1920, at denne Bestemmelse ikke fandtes i dette Udvalgs Forslag. Jeg havde derfor ventet, at den højtærede Minister havde slettet Bestemmelsen for disse Menigheders Vedkommende, og jeg havde ikke ventet, at han i Stedet for havde udvidet den til ogsaa at gælde de to andre Kategorier. Dette at udvide den til baade Missionærer og Frimenighedspræster er i Strid med hele den Udvikling, som har fundet Sted paa det kirkelige Omraade her i Landet, siden vi fik den første Menighedsraadslov i 1903.

Udviklingen i den Tid, der er gaaet siden 1903, er stadig gaaet i Retning af at give Menigheden mere og mere Ret til selv at bestemme, hvem den ønsker til sin Præst, til selv at afgøre, hvad der tjener til dens Tarv i saa Henseende, uden Hensyn til Bispeattest og Bispeønsker. Ved den første Menighedsraadslov af 1903 fik Menighederne en ganske lille Ret paa dette Omraade eller rettere, de fik ingen Ret. Der var kun en Bestemmelse om, at Ministeriet kunde indhente Erklæring fra Menighedsraadet, naar et ledigt Embede skulde besættes. At denne ubetydelige Lovbestemmelse — for os forekommer dette jo som noget ganske selvfølgeligt — fik en saadan Betydning, som den har faaet, skyldes, at den daværende Kirkeminister og hans Efterfølgere brugte Beføjelsen, som Loven gav dem til at indhente Menighedsraadets Erklæring, saaledes at der mere og mere udviklede sig en Praksis i Retning af, at Menighedsraadene havde Ret til at indstille. Paa det Omraade vil jeg sige, hvor meget jeg ellers kan have at indvende imod baade Lovgivningen og Administrationen i disse Aar, at der blev administreret i den rigtige Retning. Ved Loven af 10. Maj 1912 fik Menighedsraadene saa en lovhjemlet Ret til at gøre Indstilling ved alle Sognepræsteembeders Besættelse, bortset fra Stiftsprovstembederne og nogle faa andre. Men der kom en Bestemmelse ind i Loven om, at hvis en Ansøger ved første Afstemning fik alle de afgivne Stemmer, og hans Ansættelse i

det paagældende Embede anbefaledes af Biskoppen, skulde han af Ministeriet indstilles til kongelig Udnævnelse. Jeg husker endnu saa udmærket godt fra 1913, da vi havde Valg, at det blev fremført fra det daværende Regeringspartis Side som noget stort og meget fortjenstfuldt, at nu havde det skaffet Menigheden Ret til virkelig at faa den, som den ønskede, til Præst, idet man — jeg har selv Erfaringer i saa Henseende — glemte, at der stod: naar Biskoppen anbefalede. Senere er denne Bestemmelse da ogsaa blevet slettet, senere har Menighedsraadene faaet Indstillingsret ikke blot til Sognepræsteembederne, men ogsaa til Kapellanier, og Biskoppens Anbefaling behøves ikke mere, naar en Ansøger er blevet enstemmigt indstillet ved første Afstemning; i saa Fald skal Ministeriet indstille vedkommende til kongelig Udnævnelse, selv om Biskoppens Anbefaling ikke foreligger.

Jeg kan derfor ikke andet end undre mig over, at den højtærede Minister nu foreslaar den høje Rigsdag, at en Missionær, som maaske i 20 Aar har gjort Tjeneste paa Missionsmarken til Menighedens og sit Selskabs fulde Tilfredshed, eller en evangelisk-luthersk Frimenighedspræst her i Landet, der dog ikke er større, end at en Menighed, som kunde ønske ham til Præst, let kan faa Kundskab om ham og hans Virksomhed — at disse Mænd skal møde med Bispeattest for, at de er egnede til Præsteembede i Folkekirken, selv om de af et stort Flertal i vedkommende Menighed anses for fuldt ud egnede til at udføre Præstegerningen for den. Jeg kan kun i denne Bestemmelse i § 1 se et endog meget stort Tilbageskridt i Henseende til kirkelig Frihed herhjemme.

Jeg kommer saa til § 2. Medens § 1 handler om Mænd, som vel ikke har akademisk-teologisk Uddannelse, men dog har virket som Missionærer eller som Frimenighedspræster i længere Tid, handler § 2 om Mænd, som hverken har teologisk Embeds-eksamen fra Københavns Universitet eller har virket som Præster, altsaa om, hvad vi i Almindelighed kalder Lægmand. Men i Loven af 1920 saavel som i Loven af 1922 og i det Lovforslag, som vi her behandler, deles denne Klasse i to Grupper, nemlig dem, som har bestaaet en anden afsluttende Prøve ved Københavns Universitet end den teologiske, altsaa andre Akademikere end Teologer, og saa dem, som ikke har bestaaet en saadan Prøve. Jeg forstaar ikke, hvilket berettiget Formaal denne Adskillelse skal tjene. Ganske vist sætter